

СЕРГІЙ ГЕРАСИМЕНКО

СЕРГІЙ ГЕРАСИМЕНКО

ПОВЕРНЕННЯ МИТЦЯ
КАТАЛОГ ВИСТАВКИ

Полтава
2024

Г37 Сергій Герасименко. Повернення митця. Каталог виставки:
Альбом-каталог / Упоряд. Г. Волков, С. Говоров;
авт. вст. ст. О. Білоусько. – Полтава: Видавець Говоров С. В., 2024.
– 68 с., іл.

Виставковий проєкт «Сергій Герасименко. Повернення митця» та виданий у його рамках каталог виставки в Полтавському художньому музеї (галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка уперше знайомлять широкий загал поціновувачів образотворчого мистецтва з частиною творчого доробку українського художника, який волею обставин жив і працював далеко від Батьківщини.

Життєвий і творчий шлях майстра висвітлено у вступній статті та спогадах сучасників. У каталожній частині вміщено репродукції 28 творів митця зі збірки його брата Анатолія.

Видання покликане (хай фрагментарно) продемонструвати жанрово-тематичну палітру творчості Сергія Герасименка, а також показати національну самобутність художника та знаковість його постаті в історії українського мистецтва кінця ХХ – початку ХХІ століття.

Щирий художник Сергій Герасименко

Влітку 1986 року молодіжні артистичні кола Харкова із захопленням обговорювали новину про те, що кілька випускників художнього училища поступили на навчання до Мухи (Ленінградського вищого художньо-промислового училища імені В. Г. Мухіної), що на той час в уяві совєцько-українського абітурієнта мистецької спеціальності ототожнювалося хіба що з космічною місією,

тецтва. Бажаючі прибували з усього СРСР. Після вступних іспитів на першому курсі формувалася група кількістю не більше десяти осіб. Перевага надавалася тому, хто має кількарічний та плідний досвід професійної праці за обраною спеціалізацією. Отже студентів – «кому за тридцять», в училищі було традиційно багато. І традиційно вагомим був відсоток студентів-українців, які їхали до мі-

після якої людина повинна досягнути сокровенне, і її подальше творче життя сповниться особливим змістом. Училище славилось демократизмом і небанальністю навчального процесу, що забезпечувалося спрямуванням студентів до вільного особистого творчого пошуку на ґрунті досягнень світового мистецтва, попри головну – пропагандистську функцію мистецтва у тодішньому тоталітарному суспільстві.

З тих обраних найбільш легендарно сприймався той, хто вперто йшов до своєї мети – поступити на відділення монументально-декоративного розпису, і здійснив свій задум за дев'ятою спробою на тридцятому році життя. Це був Сергій Герасименко.

Треба зауважити, що найважче було стати студентом кафедр монументально-декоративного та декоративно-прикладного мис-

ста на Неві з різних художніх училищ України, щоб отримати якісну художню освіту, позбавлену надмірного ідеологічного тиску, як це було в українських мистецьких інститутах совєцької доби, що піддавалися жорсткій русифікації.

Вступна екзаменаційна робота Сергія з композиції, як зразкова, кілька років була виставлена на стенді для абітурієнтів. Її уважно аналізували мої друзі, які намірилися зійти на «етаж», так з благоговінням говорили про кафедру монументального живопису, що розташовувалася на горішньому п'ятому поверсі старого корпусу училища. З автором композиції я познайомився, коли вже сам виборював право на навчання у славнозвісному мистецькому закладі, і відразу відчув те, як твір відображає життєрадісний характер і походження свого творця.

Продумана доцільна композиція на побутову тему, соковиті барви чистого колориту – це все кращі якості українського художнього мислення, яке здатне перетворювати нібито просте, прозаїчне на живописну поезію життя.

Сергій говорив про Україну і Полтавщину як про рідний край, де люди споконвіку керуються простими, але істинними законами буття.

Його особливо тішив той факт, що мене, як і його, але дещо пізніше, в Полтавській

славенніші музейні зібрання світу безупинно представляли в Ермітажі різноманітні тематичні виставки шедеврів, присвячені важливим етапам розвитку світового мистецтва, ніби прагнучи якомога швидше ознайомити homo soveticus з істинними досягненнями культури, що розвивалася зовні залізної завіси. Соціальна атмосфера насичувалася антикомуністичними, антисоветськими настроями через антинародну сутність влади, яку виразно виявила афганська війна та чорнобильська катастрофа. Велетенське

Студенти-українці Ленінградського вищого художньо-промислового училища імені В. Г. Мухоміна співають народну пісню на вечорі національних культур (зліва-направо): Юрій Федоряк, Олег Перець, Ярослав Ісак, невідома, Володимир Олійник, Сергій Герасименко, невідомий. 1990.

Архів Олега Перця.

дитячій художній школі навчав малюванню Борис Ілліч Красюк. Непідробна цікавість долею своїх друзів-полтавців: Гриші Волкова, Сергія і Тетяни Завгородніх, Толі Лавренка та інших завжди розпалювалася при зустрічах після його повернення з канікул у Полтаві. Сергій щиро радів творчим досягненням друзів, які, необтяжені студентськими турботами, прагнули зануритися з головою у бурхливе виставкове існування доби горбачовської перебудови.

У тогочасному місті на Неві, яке ще не повернуло собі первісну назву, але вже не сприймалося прогресивним населенням як Ленінград, мистецьке життя виривало. Най-

шестимільйонне портове місто на Балтиці, де мешкали тисячі митців, котрі позначали його у своїй життєвій географії як Пітер, було на вістрі змагання різноманітних художніх ідей. Багаточисельні творчі особистості прагнули заявити про себе, шукали можливості для демонстрації своїх мистецьких пошуків і досягнень, щоб оприлюднювати естетичні чи навіть політичні декларації.

Сергій Герасименко радо відгукнувся, коли почув навесні 1989 року, що художники-українці почали гуртуватися у Братство українських митців Ленінграду «Кобзар» (БУМ). Братчики-митці об'єднувалися навколо постаті українського художника

нонконформіста Феодосія Гуменюка, який був активним діячем ленинградського товариства імені Тараса Шевченка і прославився на весь світ як організатор та учасник виставок українських нонконформістів, які відбулися в 1975 та 1976 роках у Москві та стали причиною для його політичних переслідувань совєцькою владою. В роки горбачовської перебудови Феодосій Гуменюк мешкав у Ленінграді, плідно працював як живописець, брав участь у чисельних виставках і був шанований місцевою творчої громадськістю за самобутні твори на українську тематику, виконані у підкреслено індивідуальній манері, яка новітньою композиційною мовою явила сучасникам велетенські, тисячолітні шари української культури.

З персональними виставками Феодосій Гуменюк побував у містах України, відвідав галереї Канади, США, країн Європи. Про творчість мистця виходили різноманітні публікації. Він являв яскравий приклад художника, який здатен заробляти на життя своєю художньою творчістю, не прислуговуючи владі. Настав нетривалий період, коли у такому великому місті як Пітер, стало можливим існувати, продаючи власні твори, якими цікавилися гості-іноземці та представники соціального стану, що відроджувався – новітньої буржуазії постсовєцької доби.

Фундаторами БУМу стали художники (у тому числі студенти), які брали участь у діяльності Товариства імені Т. Г. Шевченка Ленінграду. Своєрідним стартовим майданчиком для подальшої виставкової діяльності братчиків стали зали Державного музею етнографії народів СРСР у Ленінграді, де в травні 1990 року було розгорнуто першу спільну виставку Братства українських мистців «Кобзар», на якій були представлені твори малярства, графіки, скульптури та декоративно-вжиткового мистецтва. Підготовка до мистецької акції була динамічною з прагненням залучити якомога більше художників-українців. Відкриття виставки стало яскравою артистичною акцією, яку допомогло влаштувати, запрошене зі Львова «Товариство Лева». Львів'яни, одягнені у вишукано-барвисті козацькі строї та при зброї співали стрілецьких пісень перед порталом головного фасаду музею, українці –

поети, артисти, художники читали вірші, грали та співали. Сергій був серед учасників цього вернісажного дійства і надалі брав участь у мистецьких акціях, які проходили в місті на Неві під знаком України.

В цей час він виходив на виконання своєї дипломної роботи. Напевно, під впливом цього бурхливого пробудження українського духу в місті, задля появи якого серед фінських боліт тисячі українських козаків віддали життя, він і обрав українську тему.

Дипломна робота Сергія Герасименка – це монументальний вітраж під назвою «Пори року», на мотиви українського життя доби козацтва. Квадрат – символ землі став структуроутворюючою одиницею композиції. За іконографічною традицією у центральному великому квадратному полі Сергій зобразив основний сюжет – Юрій Змієборець, який вбиває змія, але в його трактуванні легендарний образ із життійної літератури про святих перетворився на героїчного козака зі списом на коні, який безупинно долає зло, забезпечуючи коловерт життя. А всі важливо-станові прояви цього українського народного життя-буття розгортаються у дванадцяти сценах, які ніби дванадцять квадратних мініатюр-клеєм оперізують зображення воїна, котрий творить чудо.

Колорит кожного фрагменту композиції віддзеркалює особливості природних барв української землі у різні пори року і радує дзвінкою сонячною чистотою відтінків, як веселка, що розсовує темні хмари після потужної грозової зливи.

Сприймання вітражної симфонії Сергія Герасименка викликає ремінісценцію естетичних вражень, які в традиційному доквіллі українства породжує мерехтіння кольорів картатих плахт та мінливі переливи відтінків козацьких килимів, поверхні яких вкриті витканими прадавніми символами. Стилістика декоративного малярства нагадує народне малювання, виконане з тією мірою наївності, що привертає увагу і малого, і дорослого, викликаючи в підсвідомості архетипові казково-легендарно-міфічні образи. Подібно до магічного квадрату, який покликаний розкрити прихований розум і призначення високоосвічених моральних

лідерів у задумі світу, клітини вітражів Сергія Герасименка, коли їх пронизують промені сонця, повинні формувати містичну атмосферу світлоносності духовних настанов самоусвідомленої та самовизначеної української спільноти.

У червні 1991 року державна експертна комісія вельми прихильно поставилася до національної автентики Сергія і високо – на «відмінно» – оцінила його витвір. Дипломна робота, яка згідно вимог складалася з об'ємистої архітектурно-проектної частини, оригінальної живописної композиції та її варіантів і виконаного у техніці вітражу фрагменту твору в натуральний розмір, була відзначена золотою медаллю.

Безсумнівно, це художнє занурення в україністику буквально напередодні відновлення української державності мало ключове значення для подальшої творчої реалізації мистця. В наступні роки він повертався до мотивів із старосвітського життя, що калейдоскопічно розгорнув на площині свого монументального дипломного твору, опрацьовуючи, перепрацьовуючи їх варіації з використанням різноманітних композиційних засобів. Дві репліки своїх дипломних пошуків, виконані темперою по левкасу, під однаковою назвою «Свято», Сергій Герасименко представляв на двох знакових для українства Петербургу виставках початку ХХІ століття. Досьогодні на різноманітних інтернет-ресурсах галерей, арт-проектів, аукціонів тощо представлені ліричні живописно-декоративні композиції невеликого квадратного формату, немов розпорошені частки великого епічного твору про рідний народ, над якими мистець працював усе життя.

Долаючи десятирічний марафон вступу до Мухінського училища, Сергій, як сотні тисяч провінціалів у статусі лімітчиків столичних та великих міст совєцької імперії, був змушений пристосовуватися до нелегкого життя у чужому місті. Вже на момент зарахування до числа студентів Мухи він був одружений та разом із дружиною облаштував свій побут в типовій пітерській комунальці, але з окремою кімнатою під художню майстерню. Отже, по завершенні навчання цілком зрілий мистець Сергій Герасименко з притаманними йому оптимізмом та завзяті-

стю долати життєві перепони продовжив своє творче життя вже у новоутвореній Російській федерації, за появу якої проголосували її майбутні громадяни якраз у дні, коли він готував свій витвір про Україну до виставки дипломних робіт відділення монументально-декоративного розпису у «молодіжній залі» Ленінградського вищого художньо-промислового училища імені В. Г. Мухіної.

У перший числах вересня 1991 року я повернувся з літніх канікул на навчання вже до міста під офіційною назвою Санкт-Петербург. Були великі сподівання, що майбутня перспектива величного міста на Балтиці з його розмаїтим населенням буде пов'язана саме з духом і образом святого апостола, а не самодура тирана з ознаками божевілья, який вважається засновником. До кінця року Україна та Російська федерація проголосили про свою незалежність та припинення існування СРСР. Через політичну короткозорість, економічну некомпетентність, а головне – кримінальну сутність очільників новітніх державних утворень, які за головну науку мали «історію КПСС», почали руйнуватися життєво важливі зв'язки між новоявленими політичними суб'єктами. Місто, що ще вчора славилось забезпеченістю своїх громадян, опинилося на межі харчового колапсу, коли почалися проблеми навіть із хлібом та цукром. Ті, хто опинилися поза розподілом спадку совєцької держави і особливо люди вільних професій, стали цілком залежними від художньо-естетичних смаків та потреб іноземців, які з цікавістю та різними намірами прибували до країни соціальних зрушень, та ще різношерстих новобагатків, які позначалися терміном: «новіє русскіє».

90-ті роки ХХ століття для мистців стали часом випробовування та гартування їхніх творчих кредо. БУМівці творили та виставлялися, але все частіше в Україні та на Заході. Дехто, як Феодосій Гуменюк, повернувся на Батьківщину, хтось шукав щастя деінде.

Сльцинський заколот у жовтні 1993 року, ганебні Російсько-Чеченські війни – це тогочасні маркери відсутності у росіян культурних ресурсів національної ідентичності, спираючись на які, ця людська спільнота могла б успішно долати соціально-психоло-

гічні проблеми, щоб доєднатися до кола передових країн демократичного устрою. Загострення соціально-політичної обстановки у другій половині 1990-х років посилила в Росії шовіністичні настрої та зробила небажаними будь-які прояви національної гідності представниками неросійської нації.

У 2004 році в виставковій залі Музею прикладного мистецтва Санкт-Петербурзької державної художньо-промислової академії (наступна назва Мухінського училища в 1994–2006 роках)

відбулася Міжнародна виставка присвячена 190-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка. Захід був ініційований наступницею Товариства імені Т. Г. Шевченка – утвореною в 1998 році Міською громадською організацією «Українська національно-культурна автономія Санкт-Петербурга». До організації виставки також долучилися Комітет по культурі Уряду Санкт-Петербурга, Санкт-Петербурзька спілка художників, Санкт-Петербурзький академічний інститут живопису, скульптури і архітектури імені І. Ю. Рєпіна, Генеральне консульство України в Санкт-Петербурзі. Шістдесят шість мистців з України та Росії представили твори живопису, графіки, скульптури та прикладного мистецтва. З них п'ятдесят вісім – випускники художніх вузів міста на Неві різних років, а дев'ятеро брали участь у виставковій та культурницькій діяльності Братства українських мистців «Кобзар» у роки «великих цивілізаційних очікувань та сподівань» – це Ігор Андрюхін, Олександр Володченко, Сергій Герасименко, Феодосій Гуменюк, Микола Домашенко, Анатолій Дручило, Леонід Калибаба, Володимир Перхун, Сергій Тріпак. Тематика пов'язана з образом Великого Кобзаря та українством на повну силу звучала саме у

Будівля Музею прикладного мистецтва Санкт-Петербурзької державної художньо-промислової академії імені О. Л. Штігліца (Будівля музею Центрального училища технічного рисування барона Штігліца, архітектор М. Є. Месмахер, 1896). Світлина Олега Перця. 2008.

творах братчиків та мистців із незалежної України.

Сергій представив живописний твір «Свято», композиція якого наслідувала його вітражні фантазії дипломного періоду. Проте він відходить від тої графічності, яку привносила у його твори техніка виконання картин зі скла. Малюючи за іконописною традицією темперною фарбою по левкасному ґрунтови на полотні, автор не став відокремлювати виразними темними смугами

квадратний контур кожного сюжетного фрагменту, структуруючи композицію за сітчастим принципом. Відтак кольорові плями вступили у безпосередню напружену взаємодію на полотні. Колорит твору, що вибудований на контрастній співдії густих, насичених – жовтих, синіх, червоних, зелених кольорів із вкрапленнями плям білого, викликає враження вогняно-червоної заграви від спалахів вечірньої зорі у час, коли на

землю починають опускатися важкі темні тіні ночі. Всі зображені народні свята поєдналися у єдину мальовничу сакральну стихію навколо головного – святого лицаря Юрія, який захищає і опікується українцями у світі, де добро та зло перебувають у безнастанному напруженому змаганні.

У вступній статті до каталогу виставки під багатозначною назвою-епіграфом від генія Павла Тичини – «Чуття єдиної родини», яку написав заслужений «работник» культури РФ Анатолій Дмитренко, Братство «Кобзар» не згадується. Та слід визнати, що попри тенденції у офіційному ставленні до представників інших національних культур, творче об'єднання українських художників міста на Неві плекало у них чуття приналежності до окремішнього цивілізаційного простору, гуртувало у мистецькій праці. Отже,

вони не лише представляли своєрідні артефакти на різноманітних акціях та виставках, але й об'єднувалися у творчі артілі для виконання великих монументальних робіт.

Головною причиною згасання діяльності Братства українських мистців «Кобзар» у Санкт-Петербурзі стало припинення потоку національної обдарованої молоді до художніх академій міста. А це, в свою чергу, було наслідком тих політичних процесів, що протікали на землях колишніх країн «табору соціалізму» на межі II–III тисячоліть нашої доби. Від 1994 року здобути освіту в навчальних закладах РФ для громадян України, як для іноземців, стало можливо лише за контрактом на платній основі.

У вересні 2008 року, через п'ятнадцять років після завершення свого навчання у Мухінському училищі, я знову переступив поріг alma mater. Від 27 грудня 2006 року до назви навчального закладу було додане ім'я його засновника (як це було від відкриття в 1876 році і до більшовицького перевороту 1917 року), отже, наразі – це Санкт-Петербурзька державна художньо-промислова академія імені О. Л. Штігліца. Крім назви змінилися й пріоритети у творчій молоді, яка тепер бачить значно більшу перспективу в предметному мистецтві, ніж у монументальному малярстві. На перші позиції вийшла моя рідна кафедра художньої обробки металу, яка розміщується на першому поверсі старого корпусу академії. Сюди, а саме до майстерні художнього емальювання, приходять навчатися ремеслу зацікавлені живописці. Тут я випадково зустрівся з Сергієм, який дуже зрадив такому спітканню, але заговорив так, ніби ми не бачилися кілька днів, а не багато років. Переді мною стояв художник, який за всяку ціну прагнув зберегти свою творчу свободу, тому він більше говорив про виставки – у

яких вже брав участь та про вернісажі, які плануються, і на які покладає надії, як на заробіток. Географії поширення творів Сергія Герасименка можна позаздрити – це чисельні країни Європи, США, Канада, Японія.

Щоб якимось проілюструвати свою оповідь про власні творчі пошуки та на згадку, Сергій подарував мені дві вишукані листівки з тих, які замовив у друкарні для реклами свого мистецтва, на них були репродукції його натюрмортів. На перший погляд роботи

дуже прості за композицією та колоритом, який тяжіє до кількох локальних кольорів. На одній зображена ваза з яблуками, на іншій ваза з грушами, які займають майже весь формат, але своєрідна декоративна мова їх автора відсилає відразу до різних історичних шарів європейського мистецтва: від античності до авангарду XX століття. Ці твори могли б чудово вписати-

Будівля Санкт-Петербурзької державної художньо-промислової академії імені О. Л. Штігліца
(Будівля Центрального училища технічного рисунку барона Штігліца в Соляному містечку, архітектори Р. А. Гьодіке та О. І. Кракау, 1881).
Світлина Олега Перця. 2008.

ся у сучасні різностильові інтер'єри. Напевно саме таке художнє проникнення у сутність бачення народів цієї частини світу і привертала увагу шанувальників мистецтва з різних континентів до творчості Сергія Герасименка.

Кон'юнктура світового ринку у нульові та десяті роки XXI століття, що сприяла економічним успіхам ерефії, безпринципне ставлення так званого колективного заходу до зростання імперських амбіцій московського режиму, заради швидких баришів, створили особливу атмосферу, в якій цей режим починав відчувати себе всемогутнім і його все більше дратувала українська незалежність – культурна і політична.

У квітні наступного 2009 року, який ЮНЕСКО проголосило роком М. В. Гоголя,

в Центральному виставковому залі «Манеж» Санкт-Петербургу відбулася, як було заявлено, – «грандіозна історико-художня виставка» «Музей Гоголя» присвячена 200-річчю від дня народження Миколи Гоголя. Серед учасників виставки велика кількість славетних та вельми поважних російських науково-культурних закладів, а саме: дев'ять музеїв (серед яких: Державний Ермітаж, Державний Російський музей, Державна Третьяковська галерея), три архіви, три бібліотеки, Інститут російської літератури (Пушкінський дім) Російської Академії наук, вісім театрів (серед яких: Державний академічний Маріїнський театр, Російський державний академічний Большой драматичний театр ім. Г. А. Товстоногова, Російський державний академічний театр драми ім. О. С. Пушкіна (Александрінський театр), Санкт-Петербурзький державний академічний театр опери і балету ім. М. П. Мусоргського – Михайлівський театр) а також приватні колекції та художники Санкт-Петербургу. Було видано розкішний каталог виставки у золотій обкладинці. На двох поверхах велетенської експозиції були представлені твори живопису, графіки, скульптури, декоративного та театрального мистецтва, світлини, книги, документи, прижиттєві видання письменника, текстові матеріали: уривки з літературних творів та свідчення сучасників. Засобами мистецтва була створена особлива атмосфера, аби відвідувачі могли зануритися у «багаточарову поетику гоголівської творчості, глибше відчувати та зрозуміти минулу історичну реальність та її художній ореол, що був відтворений у геніальній творчості М. В. Гоголя», – як зазначила у каталожній статті-представленні акції авторка проекту, кураторка виставки Т. Н. Ларіна.

Відаючи належне організаторам «Музею Гоголя» у їх прагненні якомога повніше, яскравіше та оригінальніше представити геніальну особистість Миколи Гоголя та його творчість, мусимо визнати, що наш земляк постає виключно як відкривач нової доби в історії саме російської літератури. Тому, на нашу думку, грандіозну гоголівсько-петербурзьку культурологічну атракцію 2009 року слід сприймати, перш за все як таке собі ак-

туальне і розлоге роз'яснення, що призначалося новому поколінню росії путінської, для усвідомлення нею тої історичної реальності, в якій хохол-малорос Микола Гоголь вже постав у бронзі на повен зріст поруч із іншими історичними діячами, котрі персоніфікували ідею опори самодержавної влади, на знаменитому монументі «Тисячоліття Росії», що був споруджений на майдані посеред Новгородського кремля за проектом мистця Михайла Мікешина у 1862 році. (До слова, видатний Мікешин мав намір і наполягав на тому, щоб закарбувати на своєму монументі образ великого Тараса Шевченка, якого знав особисто в останні роки життя Великого Кобзаря, але цар Олександр II не дозволив.)

Іншу мету переслідували організатори Другої міжнародної художньої виставки «Дороги Гоголя. Полтава – Санкт-Петербург», що відбулася 15-27 травня 2012 року у малому залі Виставкового центру Санкт-Петербурзької спілки художників.

Ініціатором заходу виступила Санкт-Петербурзька громадська організація «Полтавське земляцтво», правління якої очолював Михайло Волик. Співорганізаторами виставки стали: Спілка художників Санкт-Петербурга, Міська громадська організація «Українська національно-культурна автономія Санкт-Петербурга», Полтавська обласна організація Національної спілки художників України, Всесвітній клуб петербуржців. Проведення виставки підтримували: Комітет із зовнішніх зв'язків Санкт-Петербурга, Державний заклад «Санкт-Петербурзький Будинок національностей», Генеральне консульство України в Санкт-Петербурзі, Полтавська обласна державна адміністрація.

Метою виставки проголошувалося ствердження того факту, що гоголівська тема має глибоке коріння та є актуальною для суспільств України і Росії.

Автівка з полтавською делегацією художників, у складі якої був і я, прибула до міста на Неві 13 травня, доставивши твори з України. Перший, хто відгукнувся на мій телефонний дзвінок, був давній товариш по Братству «Кобзар» Анатолій Дручило. Ми зустрілися під вечір і пішли в майстерню до Сергія Герасименка, який орендував приміщення для творчості неподалік Площі Пов-

стання. Хлопці працювали над виконанням різноманітних замовлень у техніці вітражу та мозаїки.

Бурхливі щирі вітання та дружня розмова про життя особисте й професійне. Жваво цікавлячись та реагуючи на новини з України, Сергій почав показувати свої твори останніх років і, нарешті, весело склав перед нами композицію, що підготував до нашої спільної гоголівської виставки.

Тепер живописний твір-комплекс «Свято» буквально, як за комбінаторним принципом, складався з великої центральної та дванадцяти менших окремих композицій, об'єднаних спільним задумом: показати, що цінують українці у своєму земному житті, сподіваючись на захист святих сил але покладаючись на власні.

Святий воїн-вершник чудодійним списом-променем вражає лютого дракона. По-новому зображений образ святого Юрія на коні більш щільно опанував формат головного квадрату у центрі. Герой надійно огороджує поселення й святині рідного народу та на смерть притискає страшеного змія до землі. По-новому змальований Змієборець своїми пропорціями нагадує описаного Гоголем Тараса Бульбу – надзвичайно важкого і дебелого двадцятипудового козака. І білий кінь його, відповідно – масивний і сильний, потужно б'є копитом у злу драконячу голову.

Всі композиційні фрагменти об'єднані соковитим червоним кольором, який заливає більшу частину живописної площини. Вкупі з зеленим та частково синім і жовтим формується символічний національний колорит, притаманний довікілью козацького суспільства у часи його піднесення і розквіту, коли козацтво вбиралося у кармазинові кунтуші й жупани, а міщани і посполиті обирали строї вишукані та різнобарвні.

Українська духовність, як джерело творчості генія Миколи Гоголя, що бере початок із прадавніх народних законів гармонії суспільства і природи, християнства та філософії, яка ґрунтується на пріоритетному значенні добрих справ, освячення Батьківщини та її героїв, – це лейтмотив Другої міжнародної художньої виставки «Дороги Гоголя. Полтава – Санкт-Петербург», в якій взяли

участь більше шістдесят мистців із Полтавщини та Петербургу.

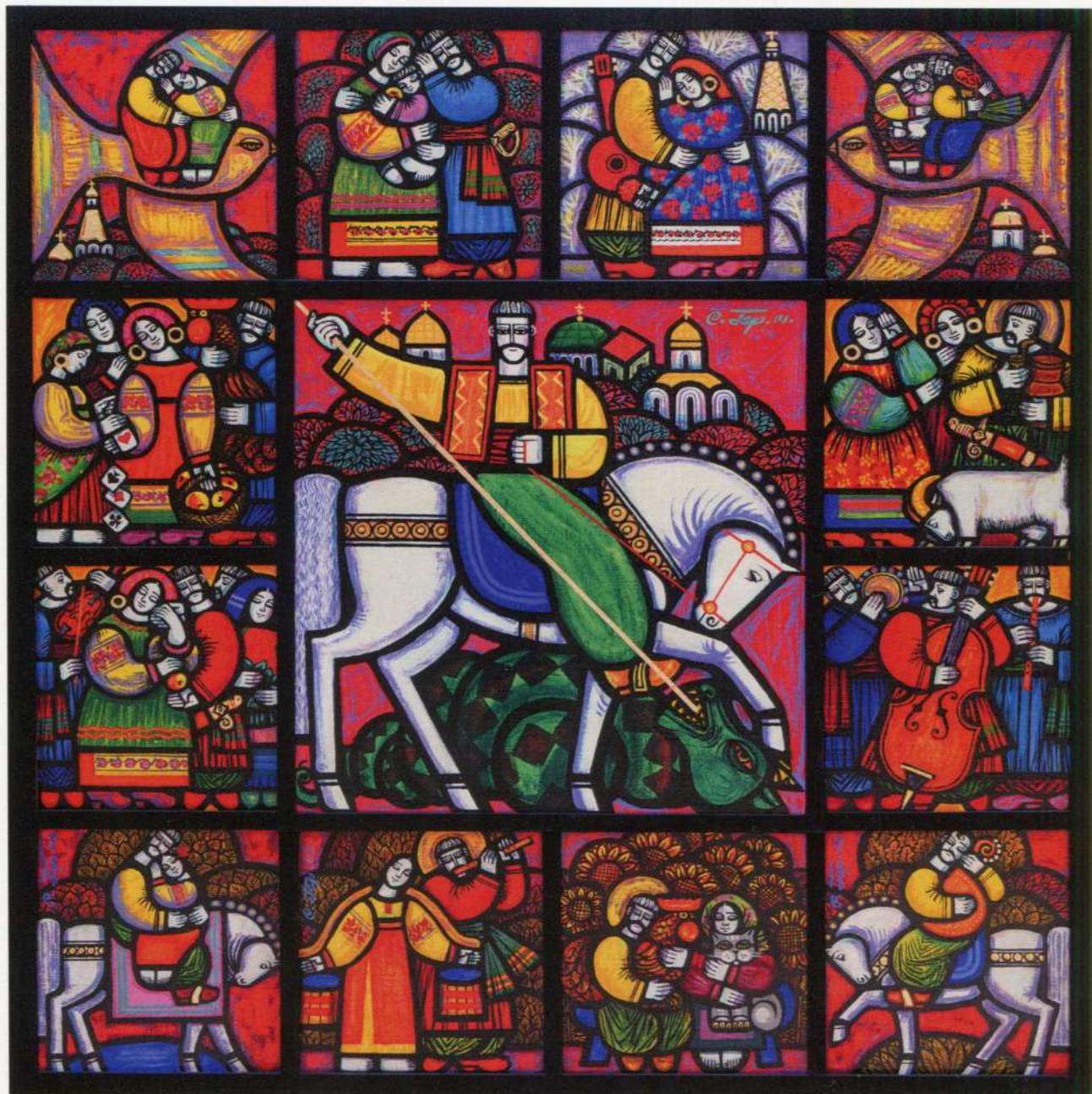
На вернісажі панувала дружня атмосфера спілкування і творчого взаєморозуміння, за що треба дякувати організаторам від місцевих українських громадських об'єднань та петербурзьким художникам, яких очолював уродженець України, котрий зростав у Лубнах, голова правління Санкт-Петербурзької спілки художників, народний художник Росії, академік, дійсний член Російської академії художеств скульптор Альберт Чаркін.

З пієтетом мовилося про мистців БУ-Мівців, які творячи самобутні та промовисті образи, й гуртом і самостійно беручи участь у різноманітних мистецьких, культурологічних, наукових акціях і заходах у різних кінцях світу, стверджують ідеї української національної духовності. На виставці були представлені твори десятиох братчиків: Ігоря Андрюхіна, Олександра Володченка, Сергія Герасименка, Феодосія Гуменюка, Миколи Домашенка, Анатолія Дручила, Миколи Коваленка, Володимира Перхуна, Олега Перця, Віктора Цапка.

Я дивився на своїх друзів-українців, яких знав з 80-х років ХХ століття, котрі жили і творили далеко від Батьківщини, але з Україною в серці. Подумалося: час бере своє, ми вже належимо до тих, кому під п'ятдесят і більше. Дивлячись на Сергія, я пригадав давню нашу зустріч, яка випадково трапилася недалеко від Мухінського училища на кутку Літнього саду та мосту Пестеля, типового петербурзького зимного, вогкого і темного вечора, десь у році 1990-му. Він йшов прямо на мене, але похмуро дивлячись собі під ноги, ніби нікого і нічого не помічав. Уздрівши мене, посміхнувся і промовив: «Добре, що зустрілися. Побачив тебе, згадав Полтаву, – і на душі стало легше, веселіше...».

Доля наділила щирого серцем Сергія Герасименка, який народився наступного дня після свята великомученика Юрія Переможця, вельми нелегким життям художника. І він прийняв цей дар гідно.

Олег Перць,
художник, кандидат мистецтвознавства

СВЯТО. Поліптих: у центрі: ЮР. 2001. ЛВК, темп. 50x50.
 CELEBRATION. Polyptych. in the center: SAINT GEORGE. 2001. Levkas, tempera. 50x50.

на клеймах (згори вниз, зліва направо):
 ВЕСНА. ЛІТЕЧКО. ЗИМОВА КАЛИНА. ПТАХА ЩАСТЯ. ЦИГАНКА-ВОРОЖКА.
 СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК. АДАМ І ЄВА. МУЗИКИ. ЗАКОХАНІ. ВЕСНА. СОНЯХИ.
 КОЗАК МАМАЙ. Всі – 2002. ЛВК, темп. 20x20.

on stamps (from the top down, from left to right):
 SPRING. SUMMER. WINTER VIBURNUM. BIRD OF HAPPINESS. GYPSY FORTUNE
 TELLER. SOROCHYNSKY FAIR. ADAM AND EVE. MUSICIANS. COUPLE IN LOVE.
 SPRING. SUNFLOWERS. COSSACK MAMAY.
 All: 2002. Levkas, tempera. 20x20.